

МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

*Економічні проблеми розвитку
аграрного виробництва в регіоні*

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ СТУДЕНТІВ

Випуск 12

Частина 2

*Присвячується 30-річчю Вінницького національного
аграрного університету*

Вінниця–2012

УДК 332:338.432

ББК 65.9 (4УКР) 32 + 65.049 (4УКР)

Е-45

Економічні проблеми розвитку аграрного виробництва в регіоні. / Збірник наукових праць студентів / Редколегія: Мазур А.Г., Колесов О.С. та інші. – Вінниця, 2012. – Випуск 12. – Частина 2. – 140 с.

У збірнику висвітлено актуальні проблеми розвитку економіки аграрного сектору регіонів України.

Присвячується 30-річчю Вінницького національного аграрного університету.

Друкується за рекомендацією Вченої ради Навчально-наукового інституту менеджменту, адміністрування та права Вінницького національного аграрного університету. Протокол №8 від 24 лютого 2012 року.

Редакційна колегія:

Мазур А.Г., д.е.н., професор, ВНАУ;

Колесов О.С., к.е.н., доцент - відповідальний секретар, ВНАУ;

Прутська О.О., д.е.н., професор, ВНАУ;

Лисогор В.М., д.т.н., професор, ВНАУ;

Козловський С.В., д.е.н., професор ВНАУ;

Ціхановська В.М., к.е.н., доцент, ВНАУ;

Кафлевська С.Г., к.е.н., доцент, ВНАУ;

Потапова Н.А., к.е.н., доцент, ВНАУ;

Мельничук О.Ф., к.ю.н., доцент, ВНАУ;

Мазур К.В., к.е.н., доцент, ВНАУ

ЗМІСТ

✓ Довбишук О.О., Скорук О.П. РОЛЬ АЛЬТЕРНАТИВНИХ ВИДІВ ПАЛИВА У ПІДВИЩЕННІ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ ТА ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ: ПРАВОВИЙ АСПЕКТ	3
Пилипчук А.М., Фішук Б.П. РОЗРОБКА ФІНАНСОВОЇ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА	5
Міщенко О.О., Мар'янич Ю.Ю., Ключковський О.В. РИНОК ОЛІЇ В УКРАЇНІ	7
Попадюк С.В., Новодворська В.В. ОРГАНІЗАЦІЯ КОНТРОЛЮ ЗБУТОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОРГІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ	9
Плаксий Н.М., Євась Т.В. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА УПРАВЛІННЯ МІЖБЮДЖЕТНИМИ ВІДНОСИНАМИ	12
Пилипчук О.М., Колесник Т.В. АНАЛІЗ ВИРОБНИЦТВА ЗЕРНОВИХ НА МАТЕРІАЛАХ ДП ДГ "БОХОНИЦЬКЕ" ТА ШЛЯХИ ЙОГО УДОСКОНАЛЕННЯ	14
Пилипчук А.М., Пилипчук О.М., Кубай О.Г. УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ПІДПРИЄМСТВА	17
Пилипчук О.М., Фішук Б.П. СТАН ТА ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ЗЕРНОВОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ	19
Павленко Ю.М., Потапова Н.А. КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ РИНКУ ЗЕРНА В УКРАЇНІ	21
Павленко Н.В., Помірча О.М. РОЗВИТОК ФОНДОВИХ БІРЖ В УКРАЇНІ	23
Грох Н.В., Фішук Б.П. ОСОБЛИВОСТІ РОЗРОБКИ БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ	25
Павельчук І.М., Полішук О.Ю. ОСОБЛИВОСТІ МОТИВАЦІЇ ТРУДОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З ПОЗИЦІЇ ЗАЙНЯТОСТІ СІЛЬСЬКОГО НАСЕЛЕННЯ	27
Яковенчук О.О., Яковенчук Я.О., Підвальна О.Г. МОТИВУВАННЯ ПРАЦІ В ПІДПРИЄМСТВАХ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА	29
Прокопенко Н.Д., Леонтьук-Мельник О.В. МОДЕЛЮВАННЯ УПРАВЛІННЯ ЗАБОРГОВАНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА	32
Постоюк І.О., Фішук Н.Ю. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ МІЖНАРОДНОГО КОНКУРЕНТНОГО СЕРЕДОВИЩА ТА МЕТОДИКИ ЙОГО ОЦІНЮВАННЯ	35
✓ Матусяк М.В., Скорук О.П. ТЕПЛОВА ЕНЕРГІЯ ВОДИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЇЇ ВИКОРИСТАННЯ	38
Барабаш Д.О., Манчук А.О., Потапова Н.А. ОПТИМІЗАЦІЯ ПРИБУТКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА	41
Кулик І.О., Подолянчук О.А. СУТНІСТЬ ТА НЕОБХІДНІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ	44
Бабенко Є.І., Кубай О.Г. ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ЗАПАСАМИ ПІДПРИЄМСТВ	46
Бучок А.В., Красняк О.П. ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ ТРУДОВИМИ РЕСУРСАМИ В АПК ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ	48
Король А.В., Прилуцький А.М. СТАН ВИРОБНИЦТВА І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА РИНКУ ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУР	51
✓ Матусяк М.В., Скорук О.П. ПЕРСПЕКТИВА ВИКОРИСТАННЯ СОНЯЧНОЇ ЕНЕРГІЇ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ	54
Король В.М., Бондаренко В.М. МАРКЕТИНГОВИЙ ПІДХІД ДО УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ	57
Козуля Ю.Д., Жукова О.А. ДЕРЖАВНИЙ БЮДЖЕТ МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ ТА ОБСЛУГОВУВАННЯ	59
Харченко К.В., Коваль Л.В. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ ЄДИНОГО СОЦІАЛЬНОГО ВНЕСКУ	61
✓ Савчук М.О., Скорук О.П. ФРАНЧАЙЗИНГОВІ МЕХАНІЗМИ ВПРОВАДЖЕННЯ ВИРОБНИЦТВА БІОПАЛИВА В АПК	64
Циба Т.І., Пчелянська Г.О. НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМ КАПІТАЛОМ	66
Заремба В.О., Помірча О.М. ФІНАНСОВИЙ РИНОК: СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ В УКРАЇНІ	69
✓ Задорожна Л.М., Скорук О.П. ПЕРСПЕКТИВИ ВИРОБНИЦТВА БІОПАЛИВА ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ЙОГО ВИКОРИСТАННЯ	72
Швець Т.С., Фішук Н.Ю. ЕКОНОМІКА ЗНАТЬ: СУТНІСТЬ ТА СТРУКТУРНІ ЕЛЕМЕНТИ	76
Дядьора В.Ю., Помірча О.М. РОЗРОБКА ПОЛІТИКИ ПЛАНУВАННЯ ПОДАТКІВ ПІДПРИЄМСТВА	79
Паламарчук А.Ю., Кубай О.Г. ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ДИВІДЕНДНОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ РОЗВИТКУ	81
Дерун О.І., Фабіянська В.Ю. ПРОЦЕДУРИ ОДЕРЖАННЯ АУДИТОРСЬКИХ ДОКАЗІВ	84
Гудзь Г.М., Ключко О.В. КРИТЕРІЇ ОПТИМІЗАЦІЇ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА	86

Грабова А.О., Юрчишена Л.В. ДЕРЖАВНЕ ФІНАНСОВЕ ГОСПОДАРЮВАННЯ-СУТНІСТЬ, ЗНАЧЕННЯ, ФУНКЦІОНУВАННЯ	88
Гонтар О.О., Фіщук Б.П. СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ФОРМУВАННЯ ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ	90
Глубока О.П., Поліщук О.Ю. АНАЛІЗ ТРУДОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ	93
Сідлецький А.Ю., Студілко В.Л., Глазко Н.Д. ПОДАТОК З ДОХОДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ: РЕАЛІЇ ТА ВІДОБРАЖЕННЯ В ПОДАТКОВОМУ ОБЛІКУ	95
✓ Герасимчук О.М., Скорук О. П. ВИРОБНИЦТВО БІОЕТАНОЛУ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	98
Галицька І.А., Шевчук О.Д. СИСТЕМА ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ УКРАЇНИ	100
Глубока О. П., Прилуцький А. М. СТРАХУВАННЯ ВІД ВАЛЮТНИХ РИЗИКІВ	102
Гайдей К.О., Прилуцький А.М. ТОРГІВЛЯ ТЕХНОЛОГІЯМИ ЯК ФАКТОР ІННОВАЦІЙНОГО ОНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	104
Франко Ю.П., Бралатан В.П. НЕЗАЛЕЖНА ПЕРЕВІРКА ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА	108
Войтенко О.А., Прутська О.О. ВИСТАВКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ В СИСТЕМІ ІНТЕГРОВАНІХ МАРКЕТИНГОВИХ КОМУНІКАЦІЙ	111
Гончарук М.М., Головня О.М. МЕНЕДЖМЕНТ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ У СФЕРІ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН	113
Забуранна В.М., Помірча О. М. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ФУНКЦІЇ ПОДАТКОВОГО КОНТРОЛЮ	116
Мельник А.М., Шевчук О.Д. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПЛАНОВОЇ ПОДАТКОВОЇ ПЕРЕВІРКИ	119
Плахотний Ю.І., Мазур А.Г. ОРГАНІЗАЦІЯ МАРКЕТИНГОВОЇ СЛУЖБИ В ПІДПРИЄМСТВІ АПК	122
Волинець Н.В., Кіреєва Е.А. АКТИВІЗАЦІЯ ЗАЙНЯТОСТІ СІЛЬСЬКОЇ МОЛОДІ В СІЛЬСЬКІЙ МІСЦЕВОСТІ	124
Чорноус В.В., Березюк С.В. ІСТОРІЯ ВИНИКНЕННЯ ГРОШЕЙ	126
Заграбчук О.І., Дубова С.Г. ОКРЕМІ АСПЕКТИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ ПІДПРИЄМСТВ	128
Слободянюк І.І., Дубова С.Г. СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА ТА ПРОБЛЕМИ ЙОГО РЕАЛІЗАЦІЇ	131
Мельник А.М., Голишевська Л.В. ДЕРЖАВНИЙ КОНТРОЛЬ ЗА ВИКОРИСТАННЯМ БЮДЖЕТНИХ КОШТІВ	134

УДК 620.952:338.432

ФРАНЧАЙЗИНГОВІ МЕХАНІЗМИ ВПРОВАДЖЕННЯ ВИРОБНИЦТВА БІОПАЛИВА В АПК

Скорук О.П.*, к.е.н., доцент, Савчук М. О.

У статті розглянуто франчайзинговий механізм впровадження виробництва біопалива в агропромисловому комплексі України.

Ключові слова: франчайзинг, зайнятість, біопаливо, альтернативні джерела енергії, агропромисловий комплекс

Вступ. Питання актуальності та необхідності розвитку альтернативних джерел енергії, особливо виробництва біопалива, вже достатньо ретельно розглянуті у великій кількості наукових досліджень, і подальшим завданням науки та державного регулювання економіки є забезпечення юридичних і організаційно-прикладних умов та факторів успішного здійснення цього процесу. Створення сприятливого економічного середовища для реалізації енергетичних проєктів з основою у вигляді відновлюваних джерел енергії неможливе без продуманих економічних механізмів, підтриманих цілеспрямованою юридично-правовою базою. Одним із ймовірних вискоєфективних шляхів формування сприятливого бізнес-середовища та способів здійснення ринкової діяльності в цій сфері може стати франчайзинговий механізм.

Постановка завдання. Розглянути можливості застосування франчайзингової моделі діяльності виробників біопалива в процесі формування ринку біопалива в Україні.

Аналіз досліджень. Питання розвитку біопалива, його актуальності та необхідності вже достатньо досліджені вітчизняними науковцями, і потребу оптимізувати енергетичну ситуацію в державі розглянуто в працях Вдовиченка, П.І. Гайдучького, Й.С. Завадського, Г.І. Заславської, О.І. Здоровцова, Г. М. Калетніка, Д.Ф. Крисанова, Г.І. Купалової, І.І. Лотоцького, І.І. Лукінова, М.Й. Маліка, М.К. Орлатого, Т. Р. Трегуба, О. Є. Перфілової, І.В.Прокопи, П.Т. Саблука, М.Г. Саєнка, Р.І. Тринька, Г.В. Черевка, Л.О. Шепотько, В.В. Юрчишина, К.І. Якуби та інших вчених. Проблему економічного механізму стимулювання розвитку виробництва біопалива в Україні та врахування специфіки аграрного сектору в цьому питанні практично не розглянуто, оскільки така роль відводиться чомусь виключно державі. Однак держава повинна спрямувати свої зусилля на організацію правового поля виробництва, а сам економічний механізм повинен лише стимулюватися нею, оскільки так вимагають закони ринку, й інакше організувати виробництво було б досить проблематично. Франчайзингова модель є новим і недослідженим варіантом такого процесу, тому її варто розглянути докладніше.

Результати. Біопаливо посідає важливе місце серед інших нетрадиційних та відновлювальних джерел енергії. Найпоширенішим видом дизельного біопалива є метиловий ефір ріпакової олії. Порівняно з паливом із нафти для автомобільного транспорту, біодизельне паливо на основі ріпакової олії відзначається суттєвими перевагами. Відомо, що при використанні біодизельного палива, у відпрацьованих газах міститься значно менше вуглекислого газу, чадного газу, вуглеводів, особливо канцерогенної речовини бензапірену, а сірки – головного винуватця кислотних дощів – практично немає. Виробництво біодизелю зменшує загрозу парникового ефекту, оскільки ріпак, як і вся біомаса, є CO₂ – нейтральним. Паливо має високий ступінь біологічного розкладу. Згідно з міжнародним тестом СЕС L-33A-93, за 21 день біологічний розклад сягає 90%, а вирощування ріпаку сприяє прискоренню ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи: стебла ріпаку акумулюють радіонукліди і зв'язують їх у нерозчинні у воді хімічні сполуки, в той час як насіння ріпаку залишається чистим.

Річні потреби України в нафті становлять приблизно 35 – 40 млн. т, причому за рахунок власного видобутку забезпечується лише 10%. Це породжує залежність економіки України від країн-експортерів і є загрозою для її енергетичної й національної безпеки.

Виробництво і використання біопалива з ріпакової олії в Україні є об'єктивною передумовою енергетичної безпеки, диверсифікації національного виробництва, високої мотивації сталого розвитку аграрного сектору, позитивного соціального зрушення щодо росту зайнятості сільського населення та екологічної безпеки.

На жаль, незважаючи на вкрай складну ситуацію із забезпечення нафтопродуктами та на величезні можливості сільськогосподарського виробництва у продукуванні сировини для біопалив, розвиток біоенергетики в Україні ще не вийшов на належний рівень і значно відстає від європейського та світового. Потрібен механізм, який дасть змогу виробникам гарантовано збувати вироблене біопаливо, і при цьому отримувати прибуток на тому рівні, який забезпечить подальшу конкурентоспроможність як самих виробників, так і галузі в цілому. Для цього висувається ідея франчайзингу, як того механізму, який спроможний побудувати ринкову модель виробництва і при цьому забезпечити реалізацію інтересів виробників.

В сучасних умовах посилення конкуренції на внутрішніх ринках та обмеженості фінансових можливостей для аграрних підприємств важливим та ефективним кроком є використання франчайзингових відносин. Це пояснюється тим, що основою ринкової економіки, з одного боку, є великі підприємства, які надають їй стабільності й керованості, визначають рівень науково-технічного і виробничого потенціалу, а з

другого — малий бізнес, такої форми конкурентне середовище, характеризується високою мобільністю та забезпечує самостійність підприємницької ініціативи. Для економіки України останнім часом характерна активізація саме малого бізнесу. Але, незважаючи на значні можливості малого бізнесу у процесі становлення і функціонування ринкової економічної системи, він має свої слабкі сторони, пов'язані насамперед із фінансуванням. Тому одним із шляхів вирішення даної проблеми є розвиток франчайзингу в Україні.

Франчайзинг — це спосіб організації бізнесу, при якому компанія-власник (франчайзер, франчайзингодавець) передає незалежному бізнесмену чи компанії (франчайзі) право на продаж товарів і послуг цієї компанії в обмін на зобов'язання франчайзи продавати ці товари або послуги:

1. З дотриманням певних якісних характеристик.
2. Із застосуванням обумовлених технологій.
3. За розробленою схемою.
4. У чітко встановленому місці.
5. Під певним товарним знаком.

Варто розглянути наступну схему поширення виробництва біопалива в Україні. Ринок промислового спирту достатньо гнучкий і не гальмується надлишком нормативно-правових актів. Це дозволяє активно застосовувати франчайзингову модель виробництва біоетанолу чи біодизелю.

Розробка техніко-економічного обґрунтування та будівництво великого нафтопереробного заводу досить громіздке, потребує пошуків інвесторів, тривалого терміну будівництва і містить ризики невдалої реалізації бізнес-плану, що досить дорого обходяться самим інвесторам. Крім того, це істотна шкода екологічній ситуації регіонів, в яких будуть розташовані ці заводи. Франчайзингова модель дрібно- і середньо товарного виробництва дає можливість організувати бізнес в сільській місцевості, і при цьому додатково створити робочі місця. Пропозиція полягає в наступному: на відміну від нафтопереробного заводу, виробництво біодизелю, біоетанолу та біогазу як відновлюваних видів пального в сільській місцевості може бути дрібномасштабним. Для цього потрібно на законодавчому рівні врегулювати відносини між великими франчайзодавцями і фермерами та іншими аграрними виробниками, які будуть франчайзоотримувачами. За принципами, які не суперечать вітчизняному законодавству, потрібно сформулювати прозорі «правила гри» для потужних франчайзодавців. Ними, в першу чергу, а можливо, і виключно, будуть такі організації, що матимуть достатній потенціал для подальшої закупівлі виробленого пального і його збуту. Тобто, в першу чергу великі корпорації.

Для таких компаній з України чи ЄС завдання існуватиме фактично лише одне: налагодити постачання фермерам технологічних рішень та установок з виробництва біоетанолу. Вироблений спирт буде закуповувати сам же франчайзодавець, оскільки окремий фермер не зможе налагодити ринок збуту, а франчайзодавець зможе охопити велику кількість фермерів і централізовано збувати пальне. Крім того, він зможе постачати виробникам новітні розробки у плані технології як вирощування культур, так і виробництва пального. Агрономічна складова цього механізму особливо важлива через те, що в нормативних актах, які регулюватимуть ринок, буде вказано відсоткове співвідношення ріпаку, сої, кукурудзи, соняшнику та інших, наприклад, відновлювально-сидеральних культур, і таким чином існуватиме можливість контролювати сівоzmіни та не допустити виснаження земель.

Така модель виробництва не покликана замінити великі переробні заводи, (хоча їх виникнення і ускладнене значними інвестиціями), але дрібне виробництво на основі фермерських господарств дозволяє збільшити кількість робочих місць для сільського населення та забезпечити сільськогосподарське виробництво дешевим паливом, причому, більш екологічним, ніж дизель чи бензин. Франчайзинг в першу чергу дасть можливість розвинути підприємницьку діяльність в сільській місцевості, сформує додаткові робочі місця та виступатиме стабілізуючим чинником становлення ринку біопалива в Україні. Так, за даними фірми "Mr. Doors Home Inc." у США після п'яти років діяльності на ринку виживають 23% приватних підприємств, а після десяти років їх залишається лише 18%, водночас як серед підприємств, що працюють за системою франчайзингу, через п'ять років розпадається лише 8 підприємств із 100, а через десять років — 10 із 100 [8].

Вигідні сторони цієї моделі прослідковуються і стосовно самих франчайзодавців — розширення ринків збуту і контроль ймовірних конкурентів, які самостійно могли з часом створити загрозу для паливного бізнесу великих компаній. Головною перевагою для франчайзодавців виступатиме зменшення витрат на освоєння нових економічних ніш за рахунок власних зусиль — замість них це робитимуть дрібнотоварні виробники біопалива. Великі компанії фактично виступатимуть як франчайзодавці послуг розподілу продукції, користування технологіями виробництва, самого виробництва, або всіх цих процесів одночасно, однак, ймовірніше всього. Франчайзинг не стосуватиметься власне процесу отримання біомаси, з якої буде вироблятися біопаливо.

Для держави додатковою перевагою франчайзингової моделі виробництва біопалива в сільському господарстві є традиційна характеристика франчайзингу — його мінімальна тінізація. Контроль прибутків виробників дасть можливість державі оптимізувати баланс фінансів в АПК, при цьому єдиною умовою успішного державного контролю виступатиме сформований пакет податкових пільг.

Звичайно, не лише франчайзингові схеми співробітництва мають майбутнє в процесі становлення ринку біопалива, і їх також потрібно розвивати. Значні інвестиційні ресурси можуть приваблюватися за

допомогою активної участі місцевої, регіональної влади під патронатом міжнародних організацій та ТНК. Наприклад, проект на 26 млн. євро завершується на Вінниччині, в Липовецькому районі – завод із виробництва пелетів. Укладено угоди на постачання соломи з 57 сільгоспідприємствами прилеглих районів. В залежності від якості сировини інвестори платять аграріям платять від 40 грн. за тону. Закуплено 100 тис. тонн – стільки необхідно для роботи підприємства протягом року. Виробничі потужності першої черги становитимуть 75 тис. тонн пелетів. Проектна чисельність працівників заводу становить 120 осіб. Як передбачається, свою продукцію «Вінн-Пелетта» експортуватиме до Німеччини. Поки що активного попиту на гранульоване біопаливо всередині країни немає. Також, традиційним видом сировини для виготовлення пелетів і брикетів з твердого біопалива є лузга соняшника, відходи деревообробки, солома та виноградна лоза. Виробники пелетів і брикетів постійно перебувають у пошуках нових альтернативних сировинних джерел. Так компанія ТОВ «Біотоп плюс», освоює виробництво пелетів з мулового залишку, що утворюється на очисних станціях. Інноваційні пелети проходять апробацію. У тому випадку, якщо їх якість буде задовільним, компанія почне масове виробництво[1].

Висновки. Франчайзингова модель виробництва біопалива в дрібно- і середньо товарних масштабах сільськогосподарськими підприємствами різних форм власності, в першу чергу фермерськими господарствами, цілком ймовірна в Україні, і перспективи її впровадження залежать від створення нормативно-правової бази регулювання та формування ринку землі в Україні. Інвестиційний клімат в АПК України зараз недостатньо привабливий, однак формування франчайзингового механізму з популяризацією його перед ймовірними франчайзерами може спровокувати його швидкий розвиток, враховуючи ті переваги для ринкових агентів, які він несе. Важливо розуміти новизну цього явища в Україні і в дослідному порядку спробувати оцінити його потенціал.

Література

1. Балко М. М. Еколого-економічне обґрунтування розвитку біопаливної галузі в Україні. – [http://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream]
2. Гавриш В. І. Альтернативні паливо-енергетичні ресурси в агро бізнесі / Економіка АПК. – 2007. - № 7. – С. 55-61.
3. Г. М. Калетник Біопаливна галузь і енергетична та продовольча безпека України/. Вісник аграрної науки. – 2009. - № 8. – С. 62 – 64.
4. Г. М. Калетник Соціально-економічне значення розвитку біопалива в Україні / Економіка АПК. – 2008. - № 6. – С. 128-132.
5. Г. М. Калетник Виробництво біопалива в Україні – на аматорському рівні – [http://www.visnuk.com.ua/article/one/Holova_aso.html]
6. Г. М. Калетник Виробництво біопалив для власного використання або для Європи? Додаткові можливості для аграрного сектору України. – [http://www.biofuelsukraine.com/files/Wednesday]
7. Шнейдер А., Кацман Я., Топчишвили Г. «Наука перемагає в інвестиціях, менеджменті та маркетингу». – [http://yakovkatsman@yahoo.com]
8. Розвиток франчайзингу в Україні. – [http://www.kiev-diplom.com/17-rozvitok-franchajzingu-v-ukrayini.html]

Summary

Franchising mechanisms of production biofuels in agriculture. / Savtshuk M.O.

The article deals with the modus operandi franchise biofuel production in the agricultural sector of Ukraine.

Keywords: franchising, employment, biofuels, alternative energy, agriculture.

УДК: 380.142.26:631.15

НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМ КАПІТАЛОМ

Пчелянська Г.О.*, к.е.н., доцент, Циба Т.І.

У статті розглянуто ключові проблеми та основні напрями підвищення ефективності управління оборотним капіталом.

Ключові слова: оборотний капітал, система управління оборотним капіталом, платоспроможність, ліквідність, оборотність оборотного капіталу.

Вступ. У сучасних умовах для багатьох вітчизняних підприємств типовим наслідком кризових явищ їх